

MODES OF DESIGN

Lisa Nossen

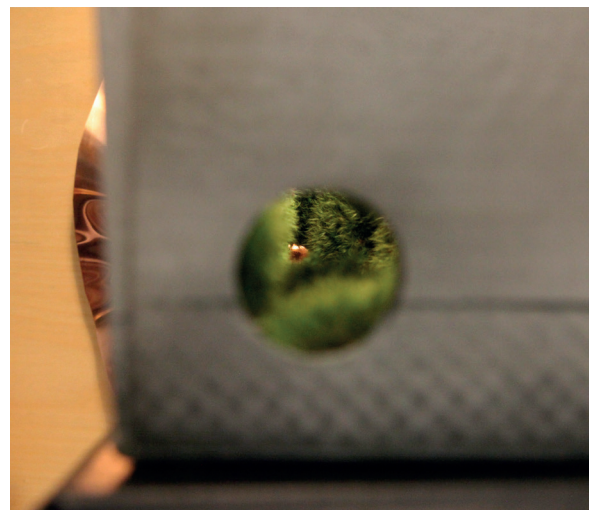
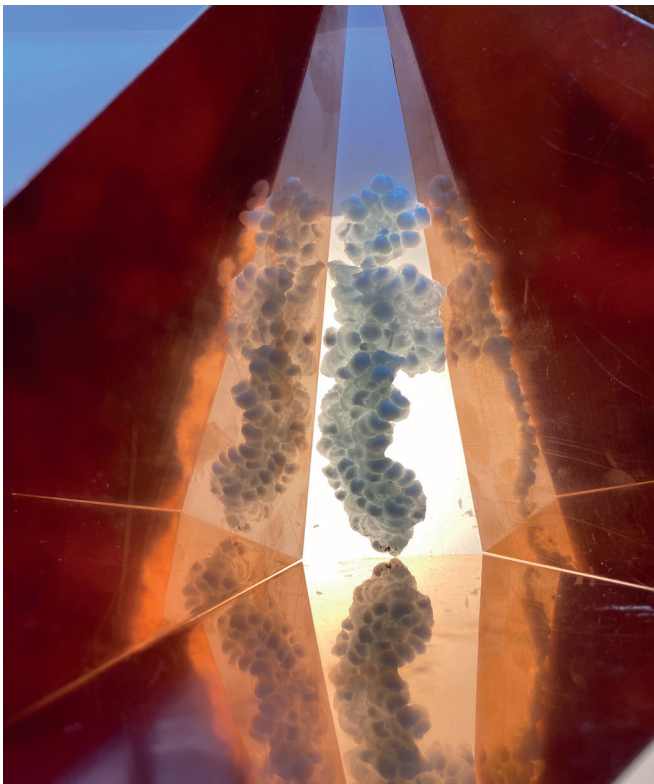
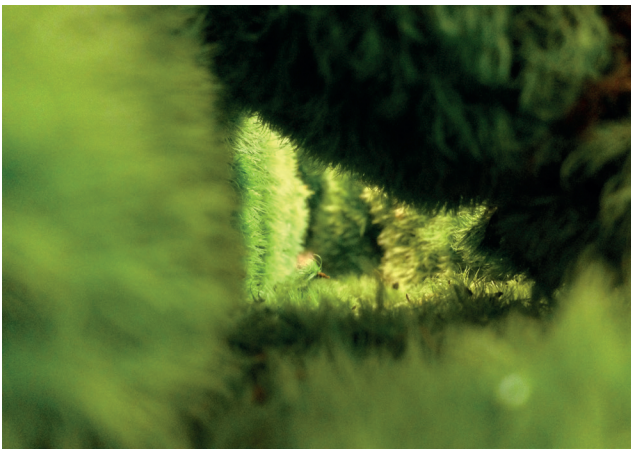
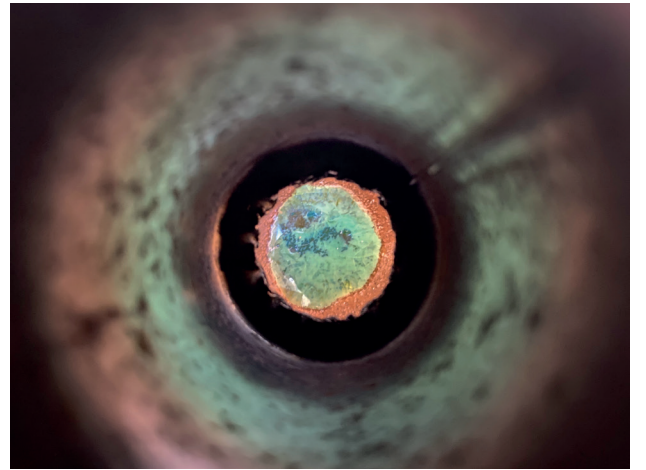
I mitt masterprosjektet undersøker jeg undring som verktøy for materialbaserte designprosesser. Utgangspunktet for undersøkelsene er materialitet, her definert som materialenes iboende estetiske kvaliteter. Prosjektet preges av en dialog mellom meg som utøver og materialet, der oppdagelsene underveis og søken etter mulighetene omkring det som oppstår driver prosessen fremover. Prosessen har resultert i en video som viser materialvirkninger, et materialbibliotek og utdrag fra en prosessdagbok.

Ordet undring kommer av det å undre seg. Å undre kan bety å tenke spent over, å fundere eller å stille seg spørrende til noe. I *A Philosophy of wonder*, beskriver Howard L. Parsons undring som «*the spark of excitation leaping across the gap between man and the world*». (Parsons, H., 1969, s.85) *Undring underbygger all forestillingsevne, empati og dyp interesse utenfor en selv*. (Carlsen, A., Clegg, S. & Gjersvik, R., 2012, s.70) Et annet kjennetegn ved undring er at den holder fast ved tanken omkring det mulige. (Parsons, H.L., 1969, s.89)

Jeg har i store trekk arbeidet med to ulike prosesser parallellt. Den ene omhandler nærstudier av iboende kvaliteter til ulike materialer, i hovedsak keramiske mineraler, kobber, mose, tre, stearin og stål. Jeg har vært opptatt av transformasjon av materialer med varme og annen fysisk manipulasjon som smelting, brenning, nedkjøling og corpus. I den andre delen har jeg fokusert på materialkombinasjoner. Mye av design omhandler kombinasjoner av materialer som komplementerer eller kontrasterer hverandre. Hva skjer når to eller flere materialer møtes? Og hva skjer når jeg legger til lys? Hvordan kommuniserer materialene til hverandre og til meg som betrakter? Underveis i prosessen har det oppstått øyeblikk av overraskende møter som jeg har dokumentert med fotografi og dagbok. Disse øyeblikkene har jeg kalt Punctum, inspirert fra Roland Barthes betraktninger om fotografiet i *Det lyse rommet*. Punctum er detaljen som fremtrer ved en tilfeldighet og som har evnet å påvirke meg som betraker. Disse øyeblikkene danner grunnlaget for det endelige videoarbeidet.

Min intensjon har vært å undersøke designprosesser drevet av materialutforskning. Målet har vært å få en dypere forståelse for hva jeg kan oppnå gjennom slike prosesser. Hva betyr det for meg som designer og for designfeltet for øvrig? Jeg opplever at materialer ofte introduseres sent i designprosessen. I dette prosjektet ønsket jeg å starte med materialet, og la overraskelsene under utforskningen drive prosessen videre. Ved å observere dets fremtredelsesmåte i ulike situasjoner og i kombinasjon med andre materialer, opplever jeg å ha tilegnet meg en dypere kunnskap om hvordan bruke samspillet mellom ulike materialer til skape en fornyet opplevelse av materialitet. I forbindelse med dette, tror jeg at den tidlige beslutningen om å forsøke å nullstille blikket og la undring være drivkraft for utforskningen har vært spesielt viktig.

Målet har ikke vært å ende med et ferdig design. I stedet ønsker jeg å dvele ved et utvalg øyeblikk fra prosessen. Jeg ønsker at resultatet av dette prosjektet skal være en refleksjon over prosessen. For å kunne dele den sanselige forståelsen av materialene erfart gjennom nærstudier med et publikum, har jeg valgt video som format. Videoen har gitt meg mulighet til å arbeide med utsnitt, dermed i større grad styre betrakteren til å se det jeg har sett. Gjennom tilføre bevegelse, innover og bortover på en kamera slider innføres et aspekt av tid og rom. Jeg har ønsket å formidle følelsen av å bli trukket inn i rommet mellom betrakteren og det som observeres.

SELF ASSESSMENT

Lisa Nossen

I mitt masterprosjektet har jeg utforskret undring som verktøy for materialbaserte designprosesser. Jeg har støttet meg til Howard L. Parsons følgende definisjon av undring: «*wonder is the spark of excitation leaping across the gap between man and the world*» (Parsons, 1969). Materialitet, som er kjernen i utforskningen definerer jeg som materialenes iboende estetiske kvaliteter.

Prosjektet benytter metoder fra Praksisledet forskning. Praksisledet forskning handler om at forskningen startes og ledes av praksis som fungerer som basis for forskningen og den artistiske forskningen. Formene man skaper og erfaringene man får av praksis genererer spørsmål som driver forskningen fremover. (Arlander, sitert i Hagelund, 2019 s.33) Et av spørsmålene jeg hadde i starten var hvordan starte en prosess drevet av undring? Med grunnidéen om at prosessen skulle startes og ledes av praksis, klarte jeg å komme tidlig i gang med materialundersøkelsene. Dette tror jeg var en forutsetning for å klare å håndtere mange ulike materialprosesser og samtidig klare å avslutte prosjektet i tide. En annen metode jeg har hentet fra Praksisledet forskning er dagboken. Her har jeg samlet bilder, personlige erfaringer, sitater og refleksjoner rundt prosessen. Den har vært et viktig verktøy for å holde prosessen i gang og har tillatt meg å holde orden i kaoset ved at jeg lagrer informasjon som ellers kunne blitt glemt.

Jeg har også funnet støtte i forskningsprosjektet *Idea Work* som omhandler kreativt idearbeid. Her beskrives undring som en av kvalitetene ved ekstraordinært idearbeid. Selv om jeg har valgt å fordype meg i undring, viser prosjektet til en helhet av kvaliteter innen idearbeid, noe som har hjulpet meg å zoome ut fra en tilstand av undring når det har vært nødvendig.

I *Incomplete manifesto for growth* skriver Bruce Mau: «*John Cage tells us that not knowing where to begin is a common form of paralysis. His advice: begin anywhere*». (Mau, B., 1998)

Min igangsettende undersøkelse i starten av vårsemesteret var et forsøk med keramiske mineraler. Jeg ønsket å arbeide med uforutsigbare prosesser der materialet fikk mulighet til å overraske. Derfra beveget jeg med videre til et annet materiale som kan transformeres med varme og smelting, stearin. Med dette materialet ønsket jeg også å utfordre meg selv til å prøve noe annet enn klassiske naturmaterialer. Jeg ønsket se hva som skjer hvis jeg kombinerer noe jeg opplevde mer «syntetisk» med det «naturlige». Gjennom å arbeide bevisst med undring som verktøy, har jeg tilegnet meg en arbeidsmetode der fysisk utprøving, etterfulgt av observasjoner og beskrivelser av materialets fremtredelsesmåte holder prosessen i gang. Jeg har hele tiden vært på utkikk etter materialets potensiale. Eksperimentering og nærstudier av materialene har avdekket kvaliteter som jeg ønsket å arbeide med videre med. Kvaliteter som jeg i neste fase har forsøkt å kombinere med andre materialer, i søken etter en fornyet opplevelse av materialitet.

Jeg har erfart at undring i kombinasjon med materialutforskning åpner dører for å oppdage materialvirkninger jeg ikke hadde forutsett. Fordypningen i temaet undring har hjulpet meg motstå tidlige konklusjoner, slippe kontroll og i større grad invitere følelsen av usikkerhet og uro inn i prosessen. På et tidspunkt i materialutforskningen, rundt milestone 2, forstod det var på tide å zoome ut fra nærstudiet av materialene: hvordan skulle jeg klare dele mine opplevelser av materialitet med andre? Dokumentasjon av hendelser i prosessen, som jeg har kalt Punctum (ref. Modes of design) ga meg en pekepinn for veien videre.

Overgangen til digital eksamen, åpnet for video som medium. Jeg oppdaget at med video har jeg en større mulighet til å styre betrakteren til å se det jeg har sett. Jeg har erfart hvilke utfordringer som følger med å tilføre bevegelse. Stillbilder begrenser utsnittet, men videoen fanger opp mer, noe som har gjort at jeg har måttet tilpasse utformingen til mediet. Utfordringer knyttet til å mestre mange ulike prosesser parallellt, fra de som omhandler materialer til video som medium, har gitt meg en erfaring som viser verdien av å inkludere andre i prosessen.

Sitert i dokumentet

Carlsen, A., Clegg, S & Gjersvik, R. (2012). *Idea Work*. Cappelen Damm AS.

Hagelund, V. (2019) Objectum. (Mastergradsavhandling). Oslo Met, Oslo

Mau, B. (1998) Incomplete manifesto for growth. <https://pages.wustl.edu/DC175/incomplete-manifesto-growth>

Parsons, H.L. (1969). *A Philosophy of Wonder*, *Philosophy and Phenomenological Research*, 30 (1),